

Bildande av naturreservatet Råktjärvsberget i Kalix samt Övertalix kommun

-Utvidgning och revidering

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Råktjärvsberget.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 6).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap 7 § första stycket MB sitt beslut om bildande av naturreservatet Råktjärvsberget i Kalix samt Övertalix kommun från den 12 november 2010, dnr 511-10396-08, när detta beslut vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö och karaktär av orörd vildmark, samt biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken eller åtgärda vandringshinder.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar, skogsbränder och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdets prioriterade bevarandevärden är den gamla naturskogen som till stora delar är urskogsartad. Råktjärvsberget är välbevarat och typiskt för skogsberg som präglats av landhöjningen i kustregionen. Området utgör det största, sammanhängande naturområdet av sitt slag i det kustnära området och bildar en mosaik av gammal naturskog, hållmarker och klapperstensfält men även små myrar och tjärnar. Naturskogen innefattar brandpräglad tallskog och urskogsartad granskog med stort inslag av gamla, grova aspar.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Råktjärvsberget
Kommuner:	Kalix, Övertorneå
Lägesbeskrivning:	20 km NNO om Morjärv
Area:	ca 879 ha
Fastigheter och ägare:	Kalix Råktjärv 1:1 (del av), Sveaskog Kalix Råktjärvsberget 1:1 (del av), Sveaskog Övertorneå Råktjärvträsk 1:6 (del av), Sveaskog Övertorneå Råktjärvträsk 1:4, Sveaskog Övertorneå Svartträsk 3:1 (del av), Sveaskog
Sameby:	Kalix
Natura 2000:	SE0820430 Torne och Kalix älvsystem (berör del av)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk. Se dock punkt A 12 angående uppförande av älgstorn.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringssämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstorn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
4. Utan hinder av ovanstående föreskrifter är det tillåtet att transportera fälld älg eller björn med motordrivna fordon på fast mark. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
5. Utan hinder av ovanstående föreskrifter är det tillåtet att transportera fälld älg eller björn med lättare (<400 kg) bandgående fordon på våtmark, eller med terrängskoter

på väl tjälad och snötäckt mark. Särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.

6. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt.
3. Naturvårdsbränning samt utförande av återställningsåtgärder i skogsmark, exempelvis stängsling, se bilaga 4 för precisering av avsedda områden.
4. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
5. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis återställning efter flottledsrensning, utrivning av damm eller igenläggning av diken.
6. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.
7. Tillgängliggörande av reservatet för besökare genom anläggande och underhåll av stigar, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
9. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
3. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
4. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

De höga naturvärdena inom naturreservatet Råktjärvsberget uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Råktjärvsberget är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebar att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kunde avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498.

Naturreservatet Råktjärvsberget bildades 2010 som ett resultat av uppgörelsen mellan Länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Sveaskog.

Gränserna för några av reservaten på Sveaskogs mark blev av olika skäl inte helt ändamålsenliga. Efter kompletterande naturvärdesinventeringar kom länsstyrelsen fram till att ett 15-tal reservat behövde utökas. Myndigheten har därefter arbetat vidare med att lösa markfrågorna för utvidgningarna av berörda naturreservat och [under 2016](#) tecknades [en](#) överenskommelse om inträngsersättning med Sveaskog. Med anledning av detta avtal kan nu naturreservatet Råktjärvsberget utökas till att omfatta hela det skyddsvärda området.

Samråd har skett med Naturvårdsverket (NV) och Havs- och vattenmyndigheten (HaV) vilka har tillstyrkt ärendet. Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen (SKS) och till Sveriges geologiska undersökning (SGU, 26 § FOM). SKS ser positivt på utvidgningen och revideringen och har inget att erinra. SGU har meddelat att de avstår från att yttra

sig i frågan. Ärendet har även remitterats till Försvarsmakten, som inte har något att erinra.

Kalix sameby och markägare Sveaskog är sakägare inom området och har enligt 24 § FOM förelagts yttra sig men har valt att inte lämna några synpunkter.

Samråd har även skett med Kalix och Övertorneå kommuner (25 § FOM). Kalix kommun har meddelat att de inte har något att erinra över förslaget.

Övertorneå kommun motsätter sig förslaget. Motiveringen är att man anser att kommunens yta redan idag utgörs av allt för stor andel naturreservat, och att ytterligare inrättande av naturreservat skulle försvåra verksamheten inom ett flertal näringar. Länsstyrelsen vill tydliggöra att arbetet med skydd av värdefulla skogar sker på uppdrag av regering och riksdag, inom ramen för miljömålet Levande skogar. Områdesskyddet är en prioriterad del av regeringens miljöpolitik, som både på nationell och regional nivå följer fastställda riktlinjer och strategier. Urval av naturreservat utgår från en värdebaserad ansats, vilket i korthet innebär att de områden som har högst naturvärden också ska ges ett formellt skydd. Vi vill dock betona att syftet med de naturreservat som bildas, utöver bevarandet av områdenas biologiska mångfald, även är att främja möjligheterna till naturupplevelser och friluftsliv. Reservaten kan även vara en viktig resurs för besöksnäringen.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Räktjärvsbergets naturreservat bildades 2010 med syftet att bevara ett större område av ursprunglig karaktär och med höga naturvärden knutna till brandpräglade tall- och blandskogar, produktiva och naturligt lövrika skogar, urskogsartad granskog och fina exempel på hällmarker och klapperstensfält typiska för landhöjningsområdet nära kusten. Utökningen tillför förhållandevis produktiv lövsuccesionskog samt urskogsartad, gammal lövrik granblandskog till reservatet. Utökningen tillsammans med tidigare utbredning av Räktjärvsbergets naturreservat bildar en helhet med mycket höga naturvärden och torde räknas till de mest värdefulla naturskogsområdena i den kustnära regionen. Det är också med sina närmare 900 ha det största sammanhängande ur- och naturskogsområdet i den kustnära delen av länet. Genom utökningen av naturreservatet får hela det skyddsvärda området ett långsiktigt skydd mot skogsavverkning och annan exploatering som skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om utvidgning av naturreservatet aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljökvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Begränsad klimatpåverkan* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med de berörda kommunernas översiktsplaner och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörd markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmissiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. De föreslagna ordningsföreskrifterna tydliggör allemansrätten men begränsar den inte. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Konsekvenserna av föreskrifterna bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning enligt nämnd förordning inte behöver upprättas.

Detta beslut omfattar hela det ursprungliga naturreservatet Råktjärvsberget. Utvidgningen ökar förutsättningarna för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsen anser därför att kraven på att synnerliga skäl ska finnas för upphävande enligt 7 kap 7 § första stycket MB är uppfyllda.

Sedan år 2010 då reservatsbeslutet för den södra och mellersta delen av området fattades, har länsstyrelsen gjort en del generella justeringar och förtydliganden av föreskrifterna för naturreservat. Förändringarna är anpassningar till rådande lagstiftning och till länsstyrelsens riktlinjer för hur reservatsbeslut bör utformas. Ändringarna har gjorts för att öka skyddet av områdets naturvärden, men gör även att prövning, tillsyn och förvaltning av området underlättas. Nedan beskrivs och motiveras de olika förändringarna.

Förändringar som rör innehavare av särskild rätt (7 kap. 5 § MB). Förändringar visas *kursivt*.

Skärpningar och tydliggöranden

- Förbudet mot att fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan har ändrats till att *fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar* samt utökats med *skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar*.
- *Spränga* har lagts till som exempel på aktiviteter som är förbjudna och som rör att skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, så som att borra, gräva mm.
- I exemplen som rör förbud mot vattenverksamhet har *anläggning av vandringshinder* lagts till som ett förtydligande.
- Förbudet mot att plantera in växt- eller djurart har utökats med *svampart*.

- Förbudet mot att släppa ut eller sprida skadliga ämnen har utökats med *biologiska eller kemiska bekämpningsmedel* samt *övriga främmande ämnen som kan skada naturen*.
- I det äldre reservatsbeslutet rådde undantag för totalförsvaret i de fall de hade anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser inom reservatet. De fick utan hinder av föreskrifterna utföra tillsyn och skyddsarbetsuppgifter inom reservatet. Detta undantag finns inte i de nya föreskrifterna.
- Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs *för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut*.
- Utan hinder av ovanstående föreskrifter är det tillåtet att transportera fälld björn eller älg med *motordrivet fordon på fast mark*. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
- Undantag som tillkommit avseende motordrivna fordon är: *Utan hinder av ovanstående föreskrifter är det tillåtet att transportera fälld älg eller björn med lättare (<400 kg) bandgående fordon på våtmark, eller med terrängskoter på väl tjälad och snötäckt mark. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.*
- Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand *befintliga leder* användas. *Skador på mark och vegetation får ej uppstå.*

När det gäller undantaget för uttransport av fällt vilt har hänvisning till stigar och leder tagits bort. Detta för att kortast och minst skadliga färdstråk ska kunna väljas samt för att undvika skador på stigar. I de undantagsfall då totalförsvaret har behov av att genomföra skyddsarbeten inom reservatet är det enligt länsstyrelsen lämpligare ur naturvårdssynpunkt att detta hanteras genom en dispensansökan.

- Byggförbudet har kompletterats med ett förbud mot att *utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk*.
- Det är även förbjudet att *sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen*.

Tidigare rådde tillståndsplikt för ovanstående aktiviteter. Länsstyrelsen anser att denna skärpning behövs för ett långsiktigt bevarande av reservatet.

Lättnader

- Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan *större* underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen *enligt 12 kap 6§ MB*.

Förändringar som rör skyldighet att tåla visst intrång enligt 7 kap. 6 § MB.
Förändringar visas kursivt.

Skärpningar och tydliggöranden

Innehavare av särskild rätt blir tydligare upplyst om vad förvaltningen kan innebära.

Föreskrifterna har förtydligats med vilka åtgärder som kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med reservatet:

- *Utmärkning av reservatet.*
- *Uppsättning och underhåll av informationsskylt.*
- *Naturvårdsbränning samt utförande av återställningsåtgärder i skogsmark, exempelvis stängsling, se bilaga 4 för precisering av avsedda områden.*
- *Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.*
- *Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis återställning efter flottledsrensning, utrivning av damm eller igenläggning av diken.*
- *Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.*
- *Tillgängliggörande av reservatet för besökare genom anläggande och underhåll av stigar, eldstäder och vindskydd.*

Förändringar som rör allmänheten (7 kap. 30 § MB). Förändringar visas kursivt.

Skärpningar och tydliggöranden

- Det är förbjudet att *skräpa ner*.
- Förbud råder även mot att *anlägga en eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.*
- Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand *befintliga leder* användas. *Skador på mark och vegetation får ej uppstå.*
- *Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.*

Beskrivning av området

Area: ca 879 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 814 ha, varav produktiv skog ca 574 ha
Våtmark ca 51 ha
Sjöar och vattendrag ca 3 ha
Övrig mark ca 11 ha

Räktjärvsberget är beläget 20 km nord-nordost om Morjärv på östra sidan av Räktjärv och delas av kommungränsen mellan Överkalix och Kalix kommun. Räktjärvsberget är med sina närmare 900 hektar ett av de allra största naturskogsområdena i det kustnära området och har höga naturvärden och geologiskt intressanta strukturer som är knutna till läget runt Högsta kustlinjen.

Hela området präglas av det forntida havets svallningsprocesser. Här kan man tydligt se

Högsta kustlinjens spår där svallavlagringar såsom klapperfält, svallgrus och svallsand är vanligt förekommande och stora hålltytor har kalspolats av vågerosion.

Berggrunden domineras av pegmatit och granit som är näringsfattiga bergarter. Området utgörs av en långsträckt höjdrygg i nord-sydlig riktning med ett flertal mindre bergsknabbar så som Björklandberget och Dragbergen som överstiger 200 meter över havet. Den som traskar upp på något av bergen längs västra kanten av området erbjuds en vacker utsikt över en av landets fyra nationalälvar, Kalixälven och det stora selet Råktjärv.

Stora delar av området utgörs av impedimentmark så som hållmarker, blockmarker och klapperstensfält. Dessa impediment är vanligen beklädda med gles, gammal och urskogsartad hållmarkstallskog där flertalet tallar är över 150 år, även med inslag av 300-åriga tallar. Kännetecknande för Råktjärvsberget är, förutom den stora andelen stenbunden mark och hållmarker just kontrasten mellan de magra markerna och de frodiga gammelskogarna i svackorna mellan impedimenten. Den gamla skogen har nästan genomgående höga naturvärden och här finns såväl lövrika naturskogar med upp till 200-åriga, grova aspar som flerskiktad, brandpräglad tallskog med stort inslag av 250-300-åriga tallöverståndare, träd som överlevt branden och därför är väsentligt äldre än de övriga. I den gamla tallskogen finns gott om gamla brandljudstallar och rikligt med död ved. Det finns också 200-250-årig, urskogsartad granskog med ett stort inslag av grova, gamla lövträd som asp, sälg och björk. Där kan den observanta få se den praktfulla lunglaven på barken av sälg och asp. Arten är sällsynt och påträffas uteslutande i gamla naturskogar som inte har blivit slutavverkade.

Den lövrika naturskogen i området har också sitt ursprung i en äldre skogsbrand. Eftersom det är mer än 200 år sedan är skogen tydligt urskogsartad och lövträden ger ett uråldrigt intryck, inte minst asparna med sina nästan platta kronor. Gamla sälgar finns glest spridda i skogen och den sällsynta dofttickan med sin karaktäristiska lakritsdoft har påträffats på enstaka platser i området. Lukten från dofttickan kan vid fuktig väderlek kännas på ett avstånd av mer än 50 meter. Området innefattar även mindre myrmosaiker med öppna topogena kärr och lösbottenmyrar med starrvegetation. Centralt i området finns en liten tjärn omgiven av våtmarker som sträcker sig i nordsydlig riktning.

Utökningen av naturreservatet omfattar ett lövrikt område på ca 66 ha i norra kanten av den tidigare reservatsgränsen, norr om Dragbergen. Fläckvis har skogen där karaktären av mer eller mindre rena lövbrännor med björk eller asp, där lövträden uppkommit naturligt efter brand. Det finns även produktiv, 200-300-årig, lövrik och urskogsartad granblandskog. Här rinner också en bäck som är ett biflöde till Kalixälven, ett Natura 2000-vattendrag.

Den gamla naturskogen i naturreservatet har inte brukats med moderna skogsbruksmetoder utan endast plockhuggits eller dimensionsavverkats. Delar av tallskogen är urskogsartad, med låg eller ingen påverkan från skogsbruk. Detsamma gäller den lövrika granskogen som nästan helt saknar spår från mänsklig påverkan.

I partier finns det självföryngrad, lövrik och ogallrad ungskog med mycket fin utvecklingspotential som också är rik på asp. Här finns frodiga bäckdrag med många

strukturer och olika trädslag, lövsumpskog och rikligt med sälg. Även yngre ungskogar uppkomna efter avverkning finns med i reservatet av arronderingsskäl. Dessa är inte särskilt lövrika och har för närvarande låg utvecklingspotential.

Räktjärvsberget är en värdefull miljö för rödlistade arter och området hyser bland annat rosenticka som kräver urskogsartad barrskog, och den oansenliga lilla sotlaven som endast kan växa på barken av mer än 300 år gamla granar. Även stiftgelélav, en rödlistad art som växer på gamla aspar och sälgar, förekommer i området. Den sällsynta och rödlistade skalbaggen reliktböck har påträffats i områdets nordvästra del. Arten utvecklas i mycket gamla, solexponerade tallar som det finns gott om i Räktjärvsbergets naturreservat.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 5.

Beslutets ikraftträdande

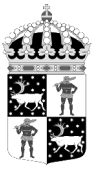
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av naturskyddshandläggare Louise Berglund. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark, chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt jurist Simon Bergdahl.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Karta över reservatets tidigare omfattning
4. Precisering av föreskrift B3
5. Hur man överklagar
6. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-12199-2017

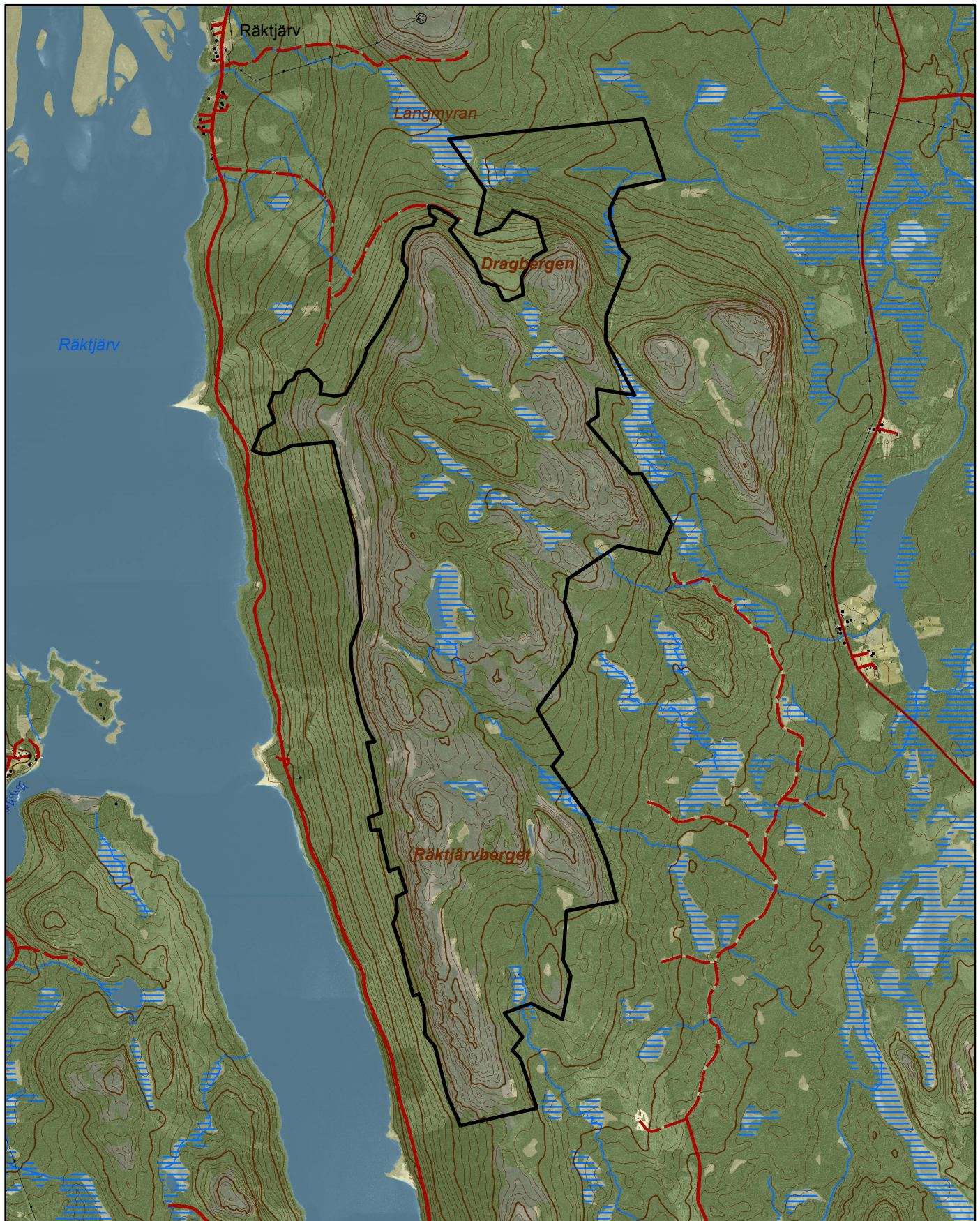
NVR ID 2021485

Bilaga 1

Naturreservatet Råktjärvsberget

Area ca 879 ha

Skala 1:35 000

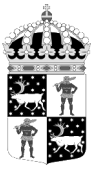

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet

0 0,5 1 1,5 2 km

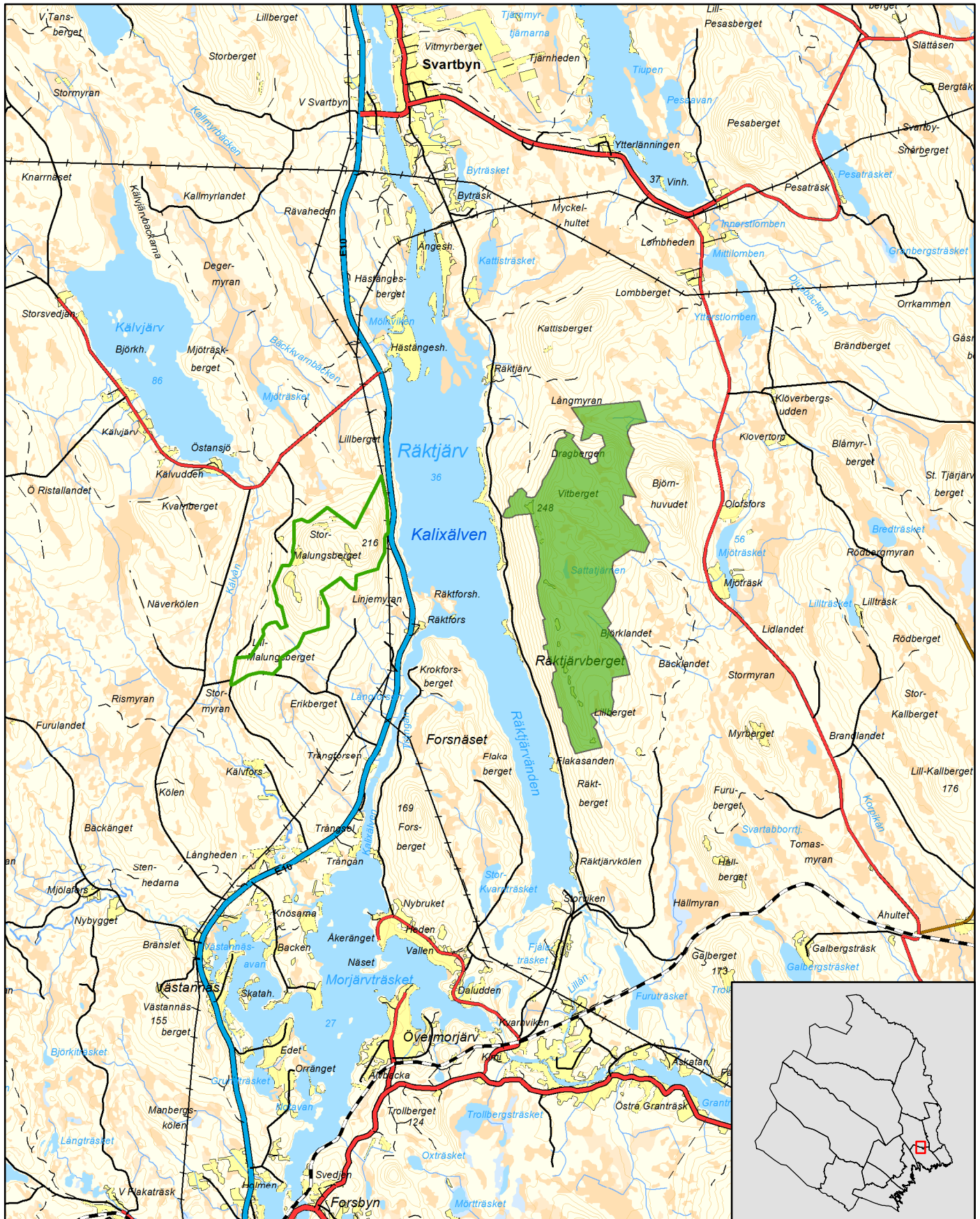

Naturreservatet Råktjärvsberget

Kalix och Övertorneå kommun

Skala 1:100 000

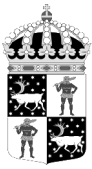
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 km

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-12199-2017

NVR ID 2021485

Bilaga 3

Naturreservatet Råktjärvsberget

Reservatets tidigare omfattning

Skala 1:35 000

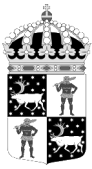
© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet

 Reservatets tidigare omfattning

0 0,5 1 1,5 2 km

Länsstyrelsen
Norrbotten

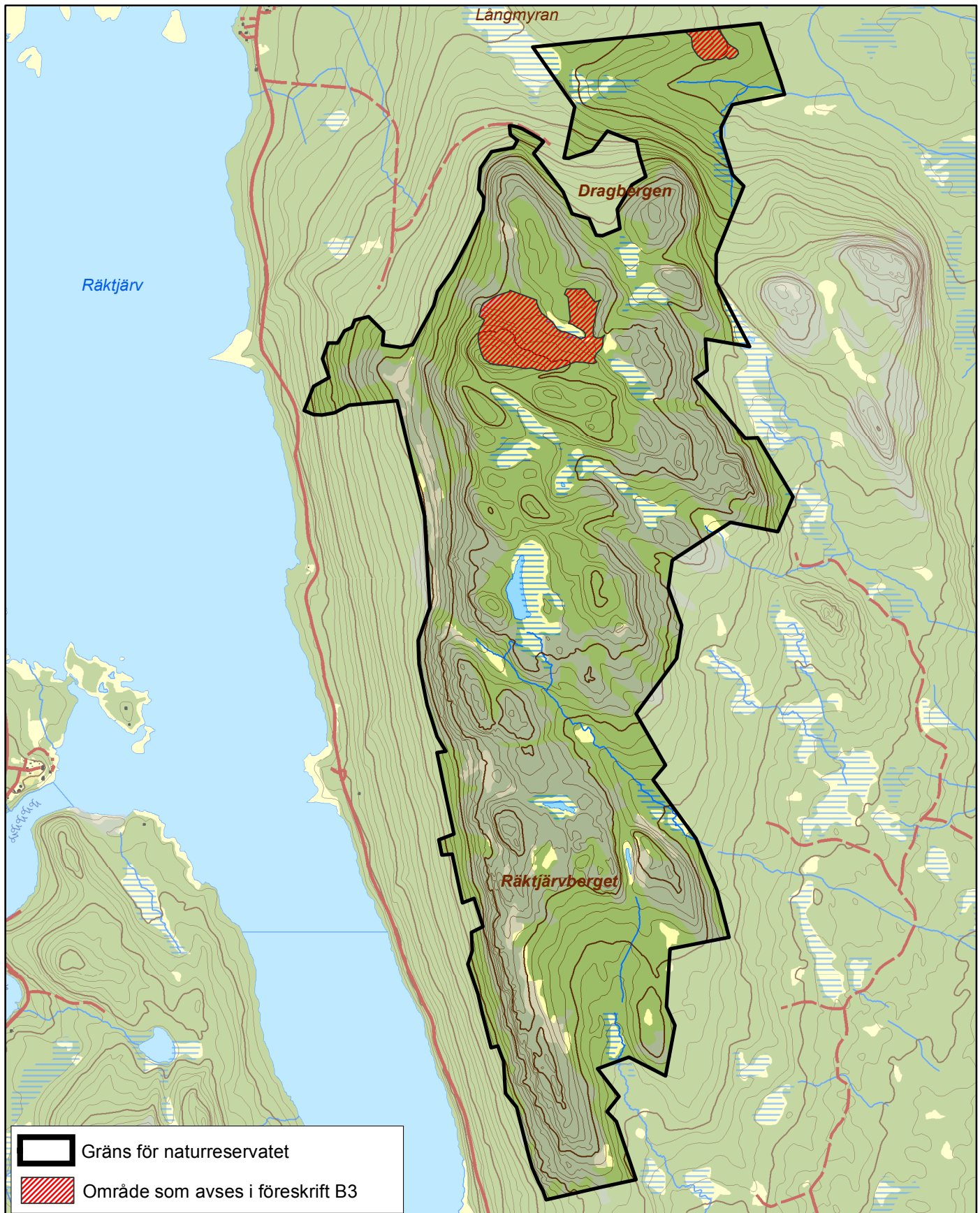
511-12199-2017

NVR ID 2021485

Bilaga 4

Precisering av föreskrift B3

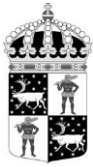
Områden där naturvårdsbränning samt utförande av återställningsåtgärder i skogsmark, exempelvis stängsling, kan komma att ske.

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 0,5 1 1,5 km

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 5

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljö- och energidepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och energidepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.